

Ugunsdrošības un elektrodrošības noteikumi

Ugunsdrošība

I. Mērķis un attiecināmība

1. Noteikumi nosaka ugunsdrošu izglītības iestādes ēkas un piekritīgās teritorijas ekspluatāciju, ugunsdrošības prasības un rīcību ugunsgrēka gadījumā.
2. Noteikumi izstrādāti saskaņā ar ārējo normatīvo aktu prasībām par ugunsdrošības noteikumu ievērošanu.
3. Izglītības iestādes ēka ir aprīkota ar ugunsdrošības signalizāciju, ugunsdzēsšanas iekšējo ūdensvadu un sūkņu staciju, kā arī ar pulveru ugunsdzēsšanas aparātiem, kuri izvietoti ēkas stāvos un atsevišķos mācību un darba kabinetos.
4. Izglītības iestādes ēkai ir izstrādāti un apstiprināti evakuācijas plāni ugunsgrēka izcelšanās gadījumā, to grafiskie zīmējumi izvietoti katrā no ēkas stāviem. Visi evakuācijas ceļi tiek uzturēti atbilstoši Ministru kabineta noteiktajām ugunsdrošības prasībām, avārijas izejas apgādātas ar speciālām slēdzenēm, kuras vajadzības gadījumā var atvērt bez atslēgas palīdzības.
5. Ēkai ir ugunsdrošs pārklājums saskaņā ar būvniecības normatīvo aktu prasībām.
6. Izglītības iestādes izglītojamie tiek instruēti ugunsdrošības un elektrodrošības jautājumos. Klašu audzinātāji iepazīstina izglītojamos ar noteikumiem un saņem apliecinājumu par iepazīšanos saskaņā ar normatīvajos aktos par izglītojamo drošību noteikto kārtību.
7. Par ugunsdrošības noteikumu ievērošanu iestādē atbild izglītības iestādes direktors.
8. Izglītības iestādes direktora un darbinieku pienākums ir informēt par ugunsdrošības signalizācijas, ugunsdzēsšanas iekšējā ūdensvada un sūkņa stacijas darbības bojājumiem, to savlaicīgai novēršanai un nepieciešamības gadījumā to nomaiņai;
9. Izglītības iestādes direktora pienākums ir nodrošināt Valsts ugunsdrošības uzraudzības dienesta inspektora noteikto ugunsdrošības pasākumu izpildi.

II. Ugunsdrošības noteikumi

10. Par noteikumu praktisko izpildi atbild visi izglītības iestādes pedagogi, darbinieki, izglītojamie, citas personas, kuras uzturas izglītības iestādē.
11. Izglītības iestādes izglītojamo pienākumi ugunsdrošībā ir šādi:
 - 11.1. apgūt un ievērot noteiktās ugunsdrošības prasības;
 - 11.2. uzturēt kārtībā savu mācību vietu;
 - 11.3. nepieļaut darbības, kas varētu izraisīt ugunsgrēku;
 - 11.4. izmantot tikai tās elektroiekārtas, kuras ir paredzētas mācību pienākumu veikšanai un ir lietošanas kārtībā, ievērot to lietošanas noteikumus;
 - 11.5. mācēt pielietot esošos ugunsdzēsšanas līdzekļus un inventāru;
 - 11.6. izceļoties ugunsgrēkam, nekavējoties ziņot pedagogam, citam izglītības iestādes darbiniekam vai ugunsdzēsības un glābšanas dienestam pa tālr. 112;
12. Aizliegts smēķēt izglītības iestādes telpās un izglītības iestādes lietošanā esošajās teritorijās.
13. Iestādes ēkas telpu un tai pieguļošās teritorijas uzturēšana ugunsdrošā kārtībā paredz šādus aizliegumus:
 - 13.1. izmantot nestandarta sildierīces un citas elektroierīces;

- 13.2. elektroietaisēs izmantot nestandarta drošinātājus un to kustošos ieliktnus, un citas nestandarta detaļas;
- 13.3. atstāt bez uzraudzības ieslēgtas elektroiekārtas;
- 13.4. ekspluatēt bojātu elektroiekārtu, izmantot vadus un kabelus ar bojātu izolāciju;
- 13.5. aizkraut avārijas izejas, ceļus un pieejas ugunsdzēsšanas līdzekļiem;
- 13.6. veikt izmaiņas telpu plānojumā un funkcionālajā izmantojumā, kas neatbilst ugunsdrošības prasībām;
- 13.7. izmantot tehniskos stāvus (bēniņus un pagrabtelpas), kāpņu telpas un rezerves izejas materiālu un priekšmetu uzglabāšanai, neuzturēties šajās telpās;
- 13.8. izmantot apgaismes ierīces vai dekoratīvos priekšmetus ar atklātu uguni;
- 13.9. ienest un uzglabāt, kā arī telpu uzkopšanai izmantot viegli uzliesmojošus šķidrumus un degošus šķidrumus, kā arī lietot atklātu uguni;
14. Iestādes ēkas pagalmā un pieguļošajā teritorijā aizliegts kurināt ugunsķurkus, dedzināt atkritumus, pērno zāli un veikt citas darbības ar atklātu uguni.
15. mācību telpās pēc katras nodarbības aizvāc degtspējīgus atkritumus un slaukāmos materiālus. Pedagoģi pēc nodarbībām apskata telpas un atvieno elektroierīces.
16. Papildus nosacījumi ugunsdrošībai izglītības iestādē saskaņā ar Ministru kabineta regulējumu par ugunsdrošību.

III. Ugunsdrošības līdzekļi

17. Ugunsdzēsības inventārs un ugunsdzēsšanas aparāti tiek glabāti šim nolūkam sagatavotās, redzamās un viegli pieejamās vietās (gaitenīšos, pie iekšējiem ugunsdzēsšanas ūdensvada krāniem, lielākās mācību telpās), atbilstoši tehniskās ekspluatācijas noteikumiem. Šīs vietas apzīmē ar norādījuma zīmēm. Uz ugunsdzēsības aparāta korpusa ir informatīva uzlīme, kurā norādīts aparāta tips, pildījuma veids, aparāta uzdevums, iedarbības kārtība, derīguma termiņš u.c.
18. Izglītības iestādē tiek nodrošināta netraucēta piekļūšana pie ugunsdrošības līdzekļiem.
19. Ugunsdrošības līdzekļi tiek uzturēti lietošanas kārtībā. Obligāti nodrošina to nomaiņu vai remontu bojājumu gadījumā. Ugunsdzēsamos aparātus drīkst pārbaudīt, uzpildīt un remontēt tikai licencētos uzņēmumos.
20. Aukstajā gadalaikā neapkurinātajās telpās un teritorijā novieto ugunsdzēsamos aparātus, kuru ekspluatācijas noteikumi pieļauj to ekspluatāciju jebkurā gadalaikā.
21. Aizliegts izmantot ugunsdzēsšanas līdzekļus citiem nolūkiem.
22. Pielietojot ugunsdzēsamo aparātu liesmas noslāpēšanai, aizliegts aparāta sprauslu (smidzinātāju) vērst virzienā, kur atrodas cilvēki.
23. Aizliegts ar ķīmiskajiem un putu aparātiem dzēst elektroiekārtas, par kurām nav zināms, vai tās atrodas zem sprieguma.

IV. Rīcība ugunsgrēka izcelšanās gadījumā

24. Ja izcēlies ugunsgrēks, izglītojamais ziņo jebkuram iestādes darbiniekam vai pieaugušajam vai **Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam pa tālruni 112**, nosaucot precīzu objekta adresi, ugunsgrēka izcelšanās vietu, savu vārdu, uzvārdu un tālruņa numuru.
25. Ja ir izcēlies ugunsgrēks, bet vēl ēkā nav nostrādājusi ugunsdrošības trauksmes signalizācija, katram ir pienākums to iedarbināt manuāli (visa ēka ir apgādāta ar ugunsdrošības trauksmes pogām – atrodas foajē un kāpņu telpās).
26. Ugunsgrēka izcelšanās gadījumā nekavējoties tiek veikta izglītojamo un darbinieku evakuācija no ugunsgrēka zonas pa evakuācijās plānā norādītajām izejām, kas nav ugunsgrēka apdraudētas, uz drošo pulcēšanās vietu.
27. Iestādes darbinieki iespēju robežās veic šādas darbības, lai novērstu ugunsgrēka izplatīšanos:

- 27.1. organizē elektroenerģijas atslēgšanu;
 - 27.2. norīko darbiniekus ugunsdzēsības dienesta sagaidīšanai, lai norādītu īsāko ceļu līdz ugunsgrēka izcelšanās vietai un iekšējā ugunsdzēsības ūdens sistēmas krāniem;
 - 27.3. brīdina cilvēkus, kuri piedalās ugunsgrēka dzēšanā, par iespējamām traumām (ēku konstrukciju iebrukšana, elektriskās strāvas iedarbība, saindēšanās, apdegumi);
 - 27.4. organizējot cilvēku evakuāciju, dara visu, lai novērstu iespējamo panikas izcelšanos; evakuācijas kārtību nosaka atkarībā no ugunsgrēka izcelšanās vietas un avārijas izeju izvietojuma; primāri tiek evakuēti visi izglītojamie;
 - 27.5. organizē telpu pārbaudi, vai nav palikuši cilvēki, kuri piedalījās ugunsgrēka dzēšanas darbos un evakuācijas pasākumā;
 - 27.6. pēc Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbinieku ierašanās objektā, persona, kura organizēja primāros ugunsdzēsības pasākumus, informē glābšanas dienestu par ugunsgrēka izcelsmes vietu, uguns izplatīšanos virzienu, objekta specifiskajām īpatnībām un tālāk ievēro Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbinieku norādījumus.
28. Nekavējoties informē izglītības iestādes direktoru un dibinātāju.
 29. Ugunsdzēsības un glābšanas dienestus izsauc arī tādā gadījumā, ja aizdegšanās novērsta pašu spēkiem, jo gruzdēšanas perēklis var palikt apslēptās vietās, un pēc laika ugunsgrēks var atkārtoti izcelties jau lielākos apmēros.
 30. Gadījumos, ja pārkāpti ugunsdrošības noteikumi, izglītības iestādes darbinieku vainojamas rīcības dēļ, vainīgais tiek saukts pie atbildības normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Elektrodrošība

I. Mērķis un attiecināmība

1. Elektrodrošības noteikumi izglītības iestādē nosaka darba drošības prasības par vispārīgiem elektrodrošības jautājumiem, strādājot ar elektroiekārtām (turpmāk – elektrodrošības noteikumi).
2. Atbildīgs par šo noteikumu prasību nodrošināšanu izglītības iestādē ir izglītības iestādes direktors.
3. Par noteikumu praktisko izpildi atbild visi izglītības iestādes pedagogi, darbinieki, izglītojamie, citas personas, kuras uzturas izglītības iestādē.
4. Strādājot ar elektroiekārtām, nepieciešams zināt:
 - 4.1. elektrodrošības, darba drošības vispārīgās prasības;
 - 4.2. elektriskās strāvas iedarbības veidus un iedarbību ietekmējošos faktorus;
 - 4.3. mācībās nepieciešamo elektroiekārtu drošas lietošanas metodes;
 - 4.4. elektroiekārtu ugunsdrošības prasības.
5. Elektriskās strāvas bīstamie un kaitīgie faktori ir elektriskās strāvas trieciens un apdegumi.
6. Bīstamību var palielināt sekojoši apkārtējās vides faktori:
 - 6.1. strāvu vadošas grīdas (metāla, zemes, dzelzsbetona, flīžu, ķieģeļu);
 - 6.2. nepietiekams mācību darba vietas apgaismojums;
 - 6.3. elektrostatiskie lauki;
 - 6.4. darbinieka fiziska pārslodze un slikts veselības stāvoklis.
7. Kolektīvie aizsardzības līdzekļi ir:
 - 7.1. brīdinošu zīmju un plakātu izvietošana;
 - 7.2. pietiekams mācību darba vietas apgaismojums;
 - 7.3. elektrodrošības instruktāžas.

II. Elektrodrošības noteikumi

8. Darboties ar elektroierīcēm drīkst tikai pedagoga uzraudzībā.
9. Pirms mācību uzsākšanas vizuāli pārbaudīt darba veikšanai nepieciešamo elektroiekārtu vadu izolāciju, kontaktu savienojumu un slēdžu tehnisko stāvokli.
10. Ieslēgt mācībām nepieciešamās elektroiekārtas un pārliecināties par to atbilstošu darbību.
11. Nedrīkst uzsākt darbu, ja konstatēti elektroiekārtu korpusu, vadu izolācijas, kontaktu savienojumu, slēdžu un citi bojājumi.
12. Par atklātajām neatbilstībām ziņo pedagogam vai vadībai, lai novērstu bojājumus.
13. Strādājot ar elektroiekārtām, nodrošināt, ka elektroiekārtu vadi, savienojumi, kabeļi, kontakti netiek iespiesti (logu, durvju ailēs), saspiesti vai kā citādi deformēti (starp vai zem inventāra, ar citiem priekšmetiem).
14. Nepieļaut elektrisko iekārtu vadu un kabeļu savīšanos, mezglu veidošanos.
15. Aizliegts izmantot bojātas rozetes, nestandarta elektriskās ierīces, atstāt zem sprieguma elektriskos vadus ar neizolētiem galiem, aizliegts veikt citas darbības, kas var radīt elektrodrošības draudus.
16. Aizliegts veikt elektroiekārtu remontdarbus (arī apgaismes ķermeņu spuldžu nomaiņu bez saskaņošanas ar iestādes atbildīgo darbinieku).
17. Aizliegts izmantot elektroiekārtas, kas nav paredzētas darba veikšanai (ūdenssildītājus, elektriskās ūdens sildīšanas spirāles, paštaisītus apgaismes ķermeņus u.c.) bez saskaņošanas ar iestādes atbildīgo darbinieku.
18. Aizliegts ar slapjām rokām ieslēgt un strādāt ar elektroiekārtām. Ja šķidrums izlīst tuvu vai uz elektroiekārtas, instalācijām, netuvoties un nekavējoties ziņot pedagogam.
19. Uz elektroiekārtu korpusiem nenovieto vāzes, puķu podus, krūzes un citus priekšmetus.
20. Beidzot darbu, izslēgt elektroiekārtas un sakārtot mācību vietu.
21. Pēkšņas elektroenerģijas padeves pārtraukuma gadījumos pārtraukt darbu, izslēgt elektroiekārtas un noskaidrot elektroenerģijas padeves atslēgšanas iemeslu.
22. Elektroiekārtu bojājumu gadījumos (dzirksteļošana, dūmu vai liesmas parādīšanās, deguma smaka u.c.) atslēgt iekārtu no tīkla, ziņot izglītības iestādes pedagogam un vadībai, un pārtraukt darbu līdz bojājumu novēršanai.
23. Ja skolas teritorijā notiek neatliekami remontdarbi, stingri aizliegts tuvoties remontdarbu vietai un aiztikt izmantojamos elektroinstrumentus.
24. Ekstremālās situācijas, saistītās ar elektrodrošību, nekavējoties pildīt pedagoga, skolas vadības vai darbinieku norādījumus, atbilstoši evakuācijas plānam.